

Handläggare
Eva Svedman
Telefon: 08-508 10 320**Till**
Östermalms stadsdelsnämnd,
sammanträde 2013-12-17

Uppföljning av Stora Skuggans 4H-gård

4H-gård: Stora Skuggan**Regiform:** Ideell förening**Part/verksamhetsbidrag:** 4H (Head, Heart, Hand, Health) Stora Skuggan**Inriktning/verksamhet:** Öppen verksamhet för barn och unga**Adress:** Stora Skuggans 4H-gård, Stora Skuggansväg 40, 115 42
Stockholm**Telefon:** 08/16 62 06**Hemsida:** www.storaskuggans4hgard.se**E-post:** annika.jansson@4h.se**Uppföljningen utförd av:** Jan Rönnberg och Eva Svedman**Vid uppföljningen medverkade
från utföraren:** Verksamhetsansvarig/föreståndare Annika Jansson
och bitr. föreståndare Anna Sergerström.**Datum för uppföljningen:** 2013-10-11

Uppföljning

- **Antal medlemmar 2013**
Ca 600 medlemmar
- **Antal besökare**
Flera hundratusen besökare exklusive stora arrangemang.
Antalet besökare ökar ständigt.
- **Stora Skuggans öppethållande-**
Klockan 10 – 17 vardagar. Beroende på aktivitet även kvällsöppet helger och vardagar. Stängt under lunch 12-13.
- **Beskriv hur arbetet med barn och ungdomar med funktionsnedsättning har bedrivits och utvecklats under året:**
Skolklasser med elever med funktionsnedsättning deltar med olika aktiviteter bl a med att köra häst och vagn, guidning på gården och även praktiskt arbete. De samverkar med särskolegymnasier och tar löpande emot praktikanter från år 3 och 4, bl a St Eriks gymnasium. De samverkar också med fritidshem/korttidstillsyn (KTT) och dagliga verksamheter, både inom och utom kommunen. Fler barn och ungdomar är idag med i avancerad djurskötargrupp och andra verksamheter än tidigare. De innehåller tömkörning med häst, ridning, djurteori, skötsel av alla djur och studiebesök. En omfattande lägerverksamhet bedrivs under alla lov dagar. Då deltar också många barn och ungdomar med funktionshinder, även på övernattningsläger. Under sommaren 2013 hölls två läger, v.24 och v.30.

En ridgrupp startade under förra året med hästar som har specialutbildats så att barn med funktionsnedsättning kan rida dem. I dagsläget tre grupper per vecka. Det är stor efterfrågan på den verksamheten. Personalen har gått ridlärarutbildning avseende funktionsnedsatta samt annan utbildning om olika former av utvecklingsstörning, för att kvalitetssäkra verksamheten.
- **Hur många barn deltar i den integrerade eftermiddagsverksamheten enligt LSS/KTT(korttidstillsyn) i jämförelse med år 2012?**
Samtliga 7 platser är tillsatta varav 5 LSS/KTT-platser på heltid, vilket inte är någon förändring att jämföra med 2012. Östermalms sdn har prioritet. Idag deltar två ungdomar från

Östermalm och när en plats blir ledig väntar fler på att få komma.

- **Den planerade dagliga verksamheten, har den kommit igång så som tänkt?**

Den dagliga verksamheten är igång sen 2012. Den ingår i LOV;en och finns att ta del av i Jämför service. Den har 5 platser som i första hand riktar sig till personer i 25-årsåldern. Förutom gårdens ordinarie verksamhet med skötsel av djur- och naturvård så har deltagarna också arbetsuppgifter i gårdsbutiken och i cafédelen. De jobbar även med marknadsföring av gårdens olika aktiviteter. 4H-gårdsverksamheten tar också emot praktikanter från t ex högskolor. 10 personer står på kö till den dagliga verksamheten. Intresset av 4H-gården har aldrig varit större från denna målgrupp, både vad gäller ridning och besök på gården, enligt föreståndaren.

- **Vilken lägerverksamhet har ni bedrivit under året? Hur många barn och unga har deltagit? Har också barn och unga med funktionsnedsättning haft möjlighet att delta?**

Gården har bedrivit olika former av lägerverksamhet för barn i olika åldrar samt även för barn som har funktionsnedsättning. Lägerverksamheten består av olika delar inom 4H-gårdens verksamheter. Natur och djurpedagogik, gammalt hantverk samt trädgårdspedagogik. Häst och vagn samt ridning i mindre omfattning. I år var det dagläger v 24 och v 30. Ca 40 barn har deltagit per vecka, varav ca 8 med funktionsnedsättning. Bemanningen har varit 6-7 anställd personal och ideella ungdomsledare 4 st, varav vissa med funktionsnedsättning.

- **Hur många praktikanter och prao-elever har ni tagit emot under året och hur många av dessa var unga med funktionsnedsättning?**

Gården tar emot många elever från skolor och andra verksamheter, t ex arbetsförmedlingen, som gärna vill placera praktikanter och prao-elever där, inte minst många med funktionsnedsättning. Under året, liksom tidigare år, har omkring 30 praktikanter i olika åldrar deltagit. Ca 10 av de 30 praktikanterna har varit ungdomar med funktionsnedsättning.

Att verksamheten har utvidgats med ett antal islandshästar har ökat trycket väsentligt. Specifikt då personer med

funktionsnedsättning oftast kan sköta om och också rida på dem.

- **Föreningen undervisar i hur livet var förr och om gamla bondgårdstraditioner. Vid hur många tillfällen?**

Nästan all verksamhet såsom guidning, selning av häst, bondgårdsdagar med skötsel i stallet för skolklasser, barn och ungdomsgrupper, aktiviteter med hantverk, arbete inför marknader mm genomförs av berättelser och kunskap från förr avseende bondgårdstraditioner. Alla tycker att det är spännande att lyssna och att få smaka på tidstypisk mat, vilket är ett viktigt pedagogisk redskap för att nå ”alla”. Gårdens utrotningshotade lantrasers bevarandearbete har också stor betydelse liksom samarbetar med Skansen. Personalen har gått utbildningar genom Skansen. Så gott som dagligen lär gården ut Om livet förr, och det bokas i förväg.

- **Beskriv ert samarbete med andra samarbetsparter.**

Till mycket stor hjälp och glädje för gården har bidraget från Östermalms stadsdelsnämnd varit under året. Det har bidragit i hög grad till vidareutveckling av 4H-gårdens verksamheter.

Gården samarbetar med landstingets olika delar, barn och ungdomar med ätstörningar, barn som har cancer och är under behandling samt rehabilitering av ungdomar, även med Aspergerteamet. Vidare med Blå Stjärnan, olika djurparker, skolor som har funktionsnedsatta barn, mediabolag, Studieförbundet, Natur o Djur-pedagogiska utbildningar, samt andra föreningar som t ex kaninavelsförbundet. Samverkan innebär i många fall att den övergår till samarbete kring vissa prao-elever och praktikanter som är i behov av extra stöd, vilket är resurskrävande.

- **Har gården fler eller färre djur än under 2013? Beskriv varför.**

Gården har i dag fler djur än förra året, bl a har ytterligare en Islandshäst köpts in och två ponnys. Ett bekymmer för gården är att fler djur också innebär i de flesta fall ökade kostnader. Som exempel kan nämnas att vindskyddet för hästarna som planerades att byggas under 2013 har inte varit möjligt att finansiera, men måste byggas under kommande år, liksom ett stall med boxar för Islandshästarna. Bygglov finns.

Fjällkorna utgör ett fantastiskt inslag, menar personalen på gården, både för besökare samt även nyttan i naturvård på

Djurgården. I takt med att Norra Djurgårdsstaden byggs och med den anhopning av nya besökare som förväntas komma så krävs det fler djur på 4H-gården för att utjämna trycket och efterfrågan. Den dagliga verksamheten kräver också fler djur. Tidigare har antalet djur varit nödvändigt att minska på gården. Men enligt föreståndaren har stödet från Östermalms stadsdelsnämnd inneburit att antalet djur inte har minskats, i stället har några nya tillkommit, till förmån för väldigt många barn, ungdomar och vuxna.

- **Vilken del av föreningens verksamhet har utvecklats mest under 2013?**

Ridverksamheten är mest efterfrågad och antalet ridpass har därför utökats. Fler barn och unga med funktionsnedsättning har fått ta del av verksamheten. Hästarna bidrar till att den dagliga verksamheten och även fritids har vuxit eftersom ridintresset är så stort och inte kan erbjudas på så många andra ställen i staden.

Samarbeten med sjukhus har fortsatt under året och fler funktionsnedsatta har varit med i grupperna. Ridningen på islandshästarna och häst- och vagnkörningen för funktionsnedsatta har ökat. Detta kräver fler personal som i sin tur förutsätter att goda arbetsvillkor kan uppfyllas. Verksamheten kan inte växa mer än att personal, besökare och inte minst djuren kan tas väl omhand.

Personalen deltar i utbildningar regelbundet, specifikt har kunskaperna om olika funktionsnedsättningar ökat. Vidare har många deltagit i ledarutbildningarna. Marknadsdagar, besök från förskolegrupper och skolor har också ökat, liksom kretsloppbesök från förskolor samt bondgårdsskolor. Gårdsbutiken har utvecklats och är full med varor som bland annat tillverkats på gården. Besökarantalet har ökat generellt, men särskilt under helgerna.

Just nu pågår bygget av ett annex som i första hand är tänkt till lokaler för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Byggnationen bedrivs av frivilliga t ex medlemmar i föreningen eller föräldrar till medlemmar.

- **Utveckling under verksamhet har inte utvecklats såsom planerat?**

Det mesta har utvecklats över förväntan, men liksom tidigare är räckvidden resurserna ändå inte i alla delar till för att utveckla

tillgängligheten för barn och unga med funktionsnedsättning. Föreståndaren menar, att eftersom verksamheten i stora delar drivs genom bidrag är det svårt att planera verksamhetsutvecklingen i stora steg.

4H-gårdens förhoppning och starka önskan inför 2014 är att få bidrag såsom tidigare från Östermalms stadsdelsnämnd. De understryker att dessa pengar gör och har gjort otroligt mycket för så många, inte minst för barn och unga med funktionsnedsättning och för barn och unga som lever i socialt utsatta grupper.

- **Antal besökare från Östermalms stadsdelsområde under året:**

- Kretsloppsbesök 90st barn
- Bondgårdsskola 80st barn
- Häst och vagn 275st barn/ungdomar och vuxna
- Djurskötargrupper 42st barn
- Dagläger sommar, höst, påsk, jul samt sportlov 120st barn
- Aktiva medlemmar 250 st
- Övernattningsläger Lucia mm 38st barn
- Guidningar 250st barn/ungdomar
- Evenemang, marknader, vanliga besökare ca. 10 000st
- Daglig verksamhet och korttidstillsyn enligt LSS 4st
- Ridning och körning för barn och ungdomar med funktionsnedsättning 15st
- Hästis 27st barn
- Mini 4H 70st barn
- Ponnyvarv ca 550st barn
- Ledare på gården 80st
- Helgskötare och andra ideella 45st barn/ungdomar och vuxna
- Kurser 30st barn och ungdomar
- Praktikanter 15 st

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att 4H-gårdens verksamhetsmål att ”bedriva barn- och ungdomsverksamhet där alla kan vara med” överensstämmer väl med de grundläggande villkor som nämnden har fastställt för verksamhetsbidrag till föreningsverksamhet, bl a att ”verksamheten ska aktivera människor vilka av olika anledningar behöver särskilt stöd för att klara ett självständigt och människovärdigt liv”.

Förvaltningen har tagit del av föreningens verksamhet genom besök på gården då föreståndare och bitr föreståndare

redogjorde för hur föreningsbidraget från förvaltningen har används under året. Vidare har förvaltningen tagit del av föreningens verksamhetsplan och -berättelse samt årsredovisning i samband med inkommen ansökan om retroaktivt verksamhetsbidrag för 2013, vilka förvaltningen menar är tillfylles. Förvaltningen anser att gårdens verksamhet har utvecklats under året genom att fler aktiviteter har startats, specifikt för barn och unga med funktionsnedsättning där hästarna i hög grad har bidragit. Verksamheten bedrivs med ett stort engagemang och med målsättningen att alla ska kunna ta del av den. Arbetet med att anpassa tillgängligheten för funktionsnedsatta har utvecklats väsentligt, vilket förvaltningen ser som extra värdefullt.

Sammanfattningsvis menar förvaltningen att en neutral arena, som just en 4H-gård är, i hög grad kan bidra till att fylla behovet av bl a närhet, gemenskap och tillit hos många besökare och deltagare. Att ingå och ta del av gårdens olika aktiviteter ser förvaltningen som en möjlighet för många deltagare att minska en egen problematik och därmed öka möjligheten till ett självständigt och värdigt liv.

Stadsdelsförvaltningen menar att verksamhetsbidraget om 275 tkr till 4H-gården Stora Skuggan har förvaltats väl under året.